

Bioenergiapäivä 28.10.2025: Kansallisen ennallistamis- suunnitelman valmistelu

Outi Ala-Honkola, erityisasiantuntija,
ympäristöministeriö, outi.ala-honkola@gov.fi

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Miksi ennallistamisasetus tarvitaan?

- Tukee EU:n biodiversiteettistrategian tavoitetta pysäyttää luontokato. Asettaa ajallisesti ja määrällisesti sitovat tavoitteet luonnon tilan parantamiselle.
- Suomessa on tehty pitkään työtä luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Kuitenkin luonto köyhtyy yhä. Suurin syy siihen on elinympäristöjen väheneminen ja niiden laadun heikkeneminen.

Mitä on ennallistaminen?

- Ennallistamisella tarkoitetaan sellaisia elinympäristöjen kunnostus- ja luonnonhoitotoimia, joilla luonnon tila paranee.

Kuva Mika Puustinen

**Kuinka kansallinen ennallistamissuunnitelma
laaditaan ja mitä ennallistamisasetus vaatii ?**

Kansallinen ennallistamissuunnitelma

- Jäsenvaltioilla on 2 vuotta aikaa laatia ennallistamissuunnitelman luonnos (elokuuhun 2026 mennessä), jonka jälkeen komissiolle on varattu kuuden kuukauden aika esittää huomionsa, jotka jäsenmaiden on otettava huomioon.
- Suunnitelma laaditaan valtioneuvostossa ympäristöministeriön johdolla.
- Valtioneuvoston päätös luonnoksesta elokuussa 2026.
- Lopullinen ennallistamissuunnitelma valmis ~elokuussa 2027.

Sidosryhmä-yhteistyö

Erillisen
osallistamissuunnitelman
mukaisesti

Kansliapäällikön vetämä ohjausryhmä

Projektiryhmä
Teemaryhmien puheenjohtajat

Maa- ja sisävesiluontotyytit sekä lajien
elinympäristöt (4 Art.)
ja virtavedet sekä tulvatasanteet (9 Art.)

Meriluonnon tilan parantaminen
(5 Art.)

Kaupunkiympäristöt (8 Art.)

Maatalousympäristöt (12 Art.) ja
pölyttäjäkannat (10 Art.)

Metsäluonto (12 Art.)

Lainsäädäntö-hanke

Työ käynnistynyt, mukana
YM, MMM, OM, TEM, VM

Tunnistaa
ennallistamisasetuksen
toimeenpanoon liittyviä
lainsäädäntötarpeita

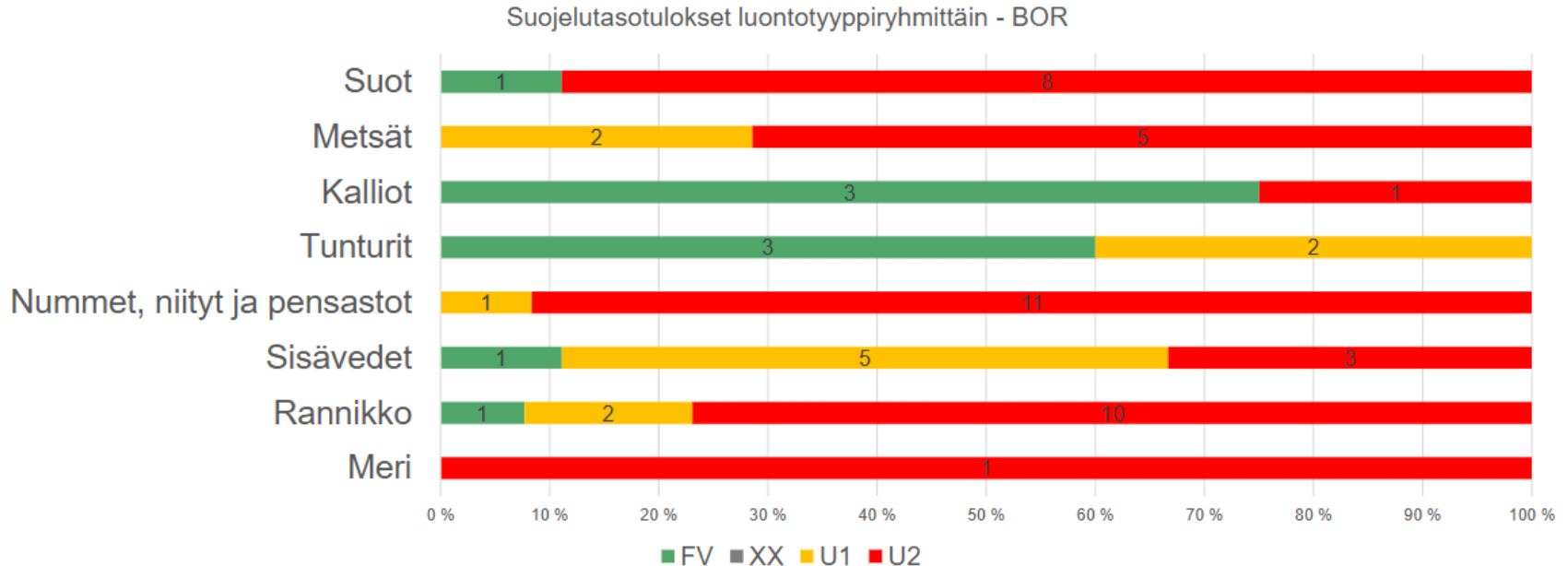
Ennallistamisasetuksen keskeinen sisältö

**Olemassa olevan lainsäädännön
toimeenpanon tehostaminen:**

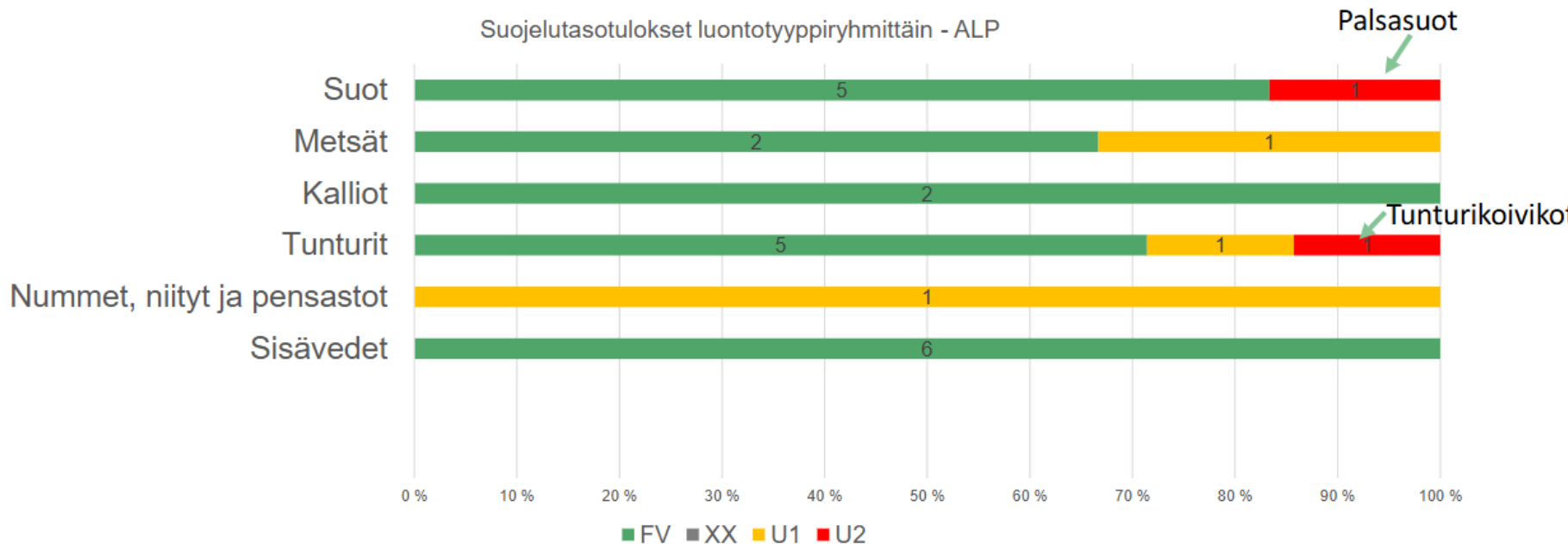
- Artiklat 4 ja 5: Maa-, rannikko- ja makean veden ekosysteemien sekä meriekosysteemien luonnon tilan parantaminen (= ennallistaminen) ja palauttaminen sekä turvaaminen → Luonto- ja lintudirektiiviin, vesipuitedirektiiviin ja meristrategiadirektiivin toimeenpanon tehostaminen

Suojelutasot luontotyyppiryhmittäin BOR

Suojelutasot luontotyyppiryhmittäin ALP

Ennallistamisasetuksen keskeinen sisältö

- Monimuotoisuutta tulee lisätä metsissä ja maatalousympäristöissä (kehitystä seurataan indikaattoreilla)
- Pölyttäjien monimuotoisuutta tulee lisätä (pölyttäjäseuranta)
- Osa turvepelloista tulee ennallistaa
- Virtavesiä tulee kunnostaa
- Kaupunkeihin tulee jättää riittävästi viheralueita ja puita suojaamaan helteiltä ja tulvilta

Teemaryhmä 1:n työn tilanne

- Työ parhaillaan käynnissä pienryhmissä:
 - Suoluontotyypit
 - Meri- ja sisävesiluontotyypit
 - Niityt ja perinnebiotoopit
 - Metsät
 - Tunturit
 - Kalliot ja dyynit
 - Lajien elinympäristöt
 - Jokiesteet
- Pienryhmien ehdotuksia tavoitteiksi ja toimenpiteiksi käsitellään syksyn aikana teemaryhmän kokouksissa
- Vuoden lopussa tavoitteena olisi olla koossa ensimmäinen käsitys kokonaisuudesta – työ jatkuu kuitenkin ensi vuoden puolelle
- Asiantuntijatyön jälkeen prosessi jatkuu projektiryhmässä ja ohjausryhmässä
- Lopulliset linjaukset poliittisen prosessin tulos

Ennallistamissuunnitelman vaatimukset, artikla 4

- Luontotyyppien ennallistamistavoitetta tarkastellaan **kaikkien luontotyyppien osalta yhteisesti** vuoteen 2030 saakka. Vasta tämän jälkeen (vuoteen 2040 ja 2050 tähdäten) otetaan käyttöön luontotyyppiryhmäkohtaiset tavoitteet.
- Ilmoitetaan vuoteen 2030 mennessä ennallistettava pinta-ala (km²), eli pinta-ala, jolla tehdään ennallistamistoimia. Pinta-alan on vastattava vähintään 30 %:a kaikesta ei-hyvässä tilassa olevasta luontotyyppipinta-alasta
- Tämän lisäksi jokaisen luontotyyppiryhmän osalta ilmoitetaan, missä toimia tehdään (vähintään maakuntatasolla)

Meriympäristön ennallistaminen

- Mereisten elinympäristöjen ennallistaminen vaatii toimia sekä valuma-alueilla että rannikkovesissä.
- Itämeren tilan parantamiseen tarvitaan toimia, joilla vähennetään liiallista ravinnekuormitusta ja sitä kautta rehevöitymistä.
- Meren ja vesien tilan parantaminen on pitkäjänteistä työtä, jonka tulokset näkyvät pitkällä viipeellä tuleville sukupolville.

Kaupunkiympäristöt ennallistamissuunnitelmassa

- Tavoitteena lisätä kaupunkivihreää ja latvuspeittoa kaupunkimaisilla alueilla. Koskee noin 70 kuntaa Suomessa.
- Kaupunkiartikla ei velvoita kaavoitusta.
- Suomen tulee määritellä kaupunkiekosysteemialueet, joilla saavutettava kaupunkivihreän ja latvuspeiton kasvava kehityssuunta, kunnes tyydyttävä taso saavutettu. Suomelle sopivia tavoitteita ja toimenpiteitä pohdittu työpajoissa lokakuussa.
- Kaupunkiekosysteemialueiden rajauksia koskeva kommenttikierros kunnille avautunut. Lisätiedot: Samuli Alppi ja Virve Hokkanen (etunimi.sukunimi@gov.fi)

Mitä tavoitteita maatalousympäristöille on ennallistamisasetuksessa?

- Suomen täytyy parantaa **peltolintujen ja pölyttäjien tilaa**
- Lisäksi Suomen täytyy **valita kaksi indikaattoria** kolmesta vaihtoehdosta
 - niittyperhoset
 - maaperän hiili kivennäismaapellolla
 - maisemapiirteet maatalousmaalla (esim. puut, pensaat, kesannot...)
- Valitut indikaattorit täytyy **saada kasvuun 2030 mennessä.**

Peltosirkku

Maatalousympäristön mittareiden valinta

- Kaikki kolme mittaria sisältävät heikkouksia ja vahvuuksia. Vertailutaulukko nähtävillä [Hankeikkunassa](#).
 - **Maaperän hiilen määrän lisääminen kivennäispelloilla on Suomessa erityisen hankalaa**
 - Viljely on Suomessa monessa suhteessa kehittynyt hiiltä kerryttävään suuntaan, mutta tämä ei näy tuloksissa.
 - Syitä: Suomessa pellot on verrattain vähän aikaa sitten muutettu metsästä maatalouskäyttöön, joten hiiltä häviää pelloista yhä. Myös ilmastonmuutos tekee vaikeammaksi lisätä maaperän hiiltä.
 - Maisemapiirre- ja niittyperhosindikaattorien kasvattamiseksi tarvittavat toimet edistävät monesti myös peltolintu- ja pölyttäjätavoitteita
- **Valinnaisiksi mittareiksi on valittu maisemapiirteet ja niittyperhoset**

Metsäluonnon tilan mittarit

- Ennallistamisasetuksessa metsäluonnon tilan paranemista seurataan indikaattoreilla, joista kaikille maille pakollinen on yleisten metsälintujen indeksi.
 - Lisäksi on valittava kuusi muuta indikaattoria seuraavista seitsemästä: 1) kuollut pystypuu, 2) kuollut maapuu, 3) puuston monilajisuus, 4) eri-ikäisrakenteisten metsien osuus, 5) sellaisten metsien osuus, jossa valtalajina ovat luontaiset puulajit, 6) metsien kytkeytyneisyys ja 7) kivennäismaan orgaanisen hiilen määrä.
- Suomi jättää pois kivennäismaan org. hiilen (laskentamenetelmä ei ole Suomen olosuhteisiin sopiva, koska se ei sisällä humuskerrosta, jossa suurin määrä orgaanisesta hiilestä on)

Ohjausryhmän asettamia reunaehtoja valmistelulle

- Vapaaehtoiset keinot ovat keskeinen osa keinovalikoimaa. Hyödynnetään olemassa olevia luonnon tilan parantamisen kokemuksia ja ohjauskeinoja (METSO, Helmi, Nousu, Ahti, Sotka, metsätalouden luonnonhoidon käytännöt, VHS, MHS).
- Hyödynnetään asetuksen sallimat joustomahdollisuudet Suomen kannalta parhaalla tavalla.
- Pyritään pääsääntöisesti monivaikutteisiin toimiin, joilla tavoitellaan samanaikaisesti useamman tavoitteen toteutumista sekä tunnistetaan synergiat ilmastotoimien kanssa.
- Suojelualueilla ja valtionmailla tehtäviä toimia priorisoidaan toimeenpanon alkuvaiheessa.
- Suunnitelmassa yhteensovitetaan ennallistamistavoitteet, elinkeinovaikutukset ja Suomen yritysten kilpailukyky.

Sidosryhmäyhteistyö

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Miten voi seurata valmistelua tai osallistua ennallistamissuunnitelman valmisteluun?

- Valtioneuvoston Hankeikkuna-sivulle päivitetään kaikkien valmistelevien ryhmien kokousmateriaalit:
<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=YM055:00/2024>, [Kansallisen ennallistamissuunnitelman laatiminen - Valtioneuvosto](#)
- Lakihankkeella on oma Hankeikkunasivu: [Ennallistamisasetuksesta aiheutuvien lainsäädäntötarpeiden tunnistaminen ja valmisteleminen - Valtioneuvosto](#)
- Ympäristöministeriön verkkosivuilla on yleistietoa ennallistamisasetuksesta: <https://ym.fi/ennallistamisasetus>, myös tulevat sidosryhmätilaisuudet ilmoitetaan siellä
- [Luonnon tilan parantamisen kansalaispaneeli 2025 : Kansalaispaneelin julkilausuma kansallisen ennallistamissuunnitelman valmistelun tueksi - Valto](#)

Tulevia sidosryhmätilaisuuksia

- Syksyllä kaikille avoimet läsnätilaisuudet turvemaakysymyksistä: Parkano 28.10., Siikalatva 30.10., Suomussalmi 4.11., Tornio 6.11.
- Meriteemaryhmän webinaari 31.10. klo 13-15.
- Virtavesiteemainen etätyöpaja tulossa iltapäivällä 20.11. 2025.

Huhtikuussa 2026 lausuntokierros Lausuntopalvelussa.

Kiitos!

Outi Ala-Honkola, outi.ala-honkola@gov.fi

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet